

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.333/2024/8/II.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperesek: ... I. rendű

... II. rendű

... III. rendű

... IV. rendű

... V. rendű

... VI. rendű

... VII. rendű

... VIII. rendű

A felperesek képviselője: PROVARIIS Varga and Partners Ügyvédi Társulás, Dr. Varga István
Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Varga István ügyvéd)

Az alperesek: ... I. rendű

... II. rendű

... III. rendű

... IV. rendű

... V. rendű

... VI. rendű

... VII. rendű

... VIII. rendű

... IX. rendű

... X. rendű

... XI. rendű

... XII. rendű

... XIII. rendű

... XIV. rendű

... XV. rendű

A I-III. rendű alperesek képviselője: Jádi Németh Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Jádi Németh
Andrea ügyvéd)

A IV., V., VI. és VII. rendű alperesek képviselője: Nagy & Trócsányi Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Karsai Balázs ügyvéd)

A VIII. rendű alperes képviselője: Hetényi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hetényi Kinga
Mária ügyvéd)

A IX., X., XI. és XII. rendű alperesek képviselője: Gárdos Mosonyi Tomori Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Gárdos Péter ügyvéd)

A XIII., XIV. és XV. rendű alperesek képviselője: Szecskay Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr.
Vajda János ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Gyulai Törvényszék 10.G.20.070/2018/156. számú közbenső ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Ítéltábla, Gf.III.30.149/2022/21. számú részítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott azon rendelkezését, amellyel elutasította a III. rendű felperesnek a II-XV. rendű alperesekkel szembeni, a K...-3... és a K...-8... forgalmi rendszámú I... gyártmányú tehergépjárművekkel kapcsolatos, összesen 12.523,9 (tizenkétezer-ötszázhuszonhárom egész kilenctized) euró és késedelmi kamata megfizetésére irányuló keresetét, a IV., V., VI., VII., VIII., XIII., XIV. és XV. rendű alpereseket érintő részében – az elsőfokú közbenső ítéletnek ezen alperesek egyetemleges felelősségét megállapító részére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban az I., II., III., IV., V., VI., VII., és VIII. rendű felpereseknek együttesen 594.266 (ötszázkilencvennégyezer-kétszázhatvanhat) forint, a IV., V., VI. és VII. rendű alpereseknek együttesen 127.000 (százhuszonhétezer) forint, a VIII. rendű alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint, a XIII., XIV. és XV. rendű alpereseknek együttesen 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) 2016. július 19-én elfogadta az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 101. cikke és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás (a továbbiakban: EGT megállapodás) 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásában (A... – „tehergépjárművek” ügy) hozott C(2016) 4673 final határozatot (a továbbiakban: Határozat), amelyben megállapította, hogy az alperesek a közepes tömegű és nehéz tehergépjárművekre vonatkozó árazás és bruttó árak emelése, összehangolt magatartásból, valamint a közepes és nehéz tehergépjárművekre vonatkozó EURO 3- EURO 6 szabványok által előírt szennyezőanyag-kibocsátást szabályozó technológia bevezetésével járó költségek időzítése és áthárítása tekintetében tanúsított összehangolt magatartás révén megsértették az EUMSZ 101. cikkét és az EGT-megállapodás 53. cikkét az Európai Gazdasági Térség (a továbbiakban: EGT) területén az 1997. január 17. és 2011. január 18. közötti időtartamban.

[2] A Bizottság a Határozatáról 2016. július 19-én a honlapján közzétett egy angol nyelvű sajtóközleményt (a továbbiakban: Sajtóközlemény), amelyben – egyebek mellett – tájékoztatást adott (a XIII. rendű alperes kivételével) a kartellben részt vett cégcsoportokról, arról, hogy a jogsértés a közepes tömegű és a nehéz tehergépjárművek piacára vonatkozott, 1997-től 2011-ig tartott és az egész EGT-re kiterjedt, továbbá arról is, hogy minden személy vagy cég, akit a versenyellenes magatartás érintett, a tagállami bíróságok előtt kártérítési pert indíthat.

[3] A Bizottság tehergépjárműgyártók által megvalósított versenyjogsértést megállapító Határozatának angol nyelvű [és (nem hiteles) magyar nyelvű] összefoglalóját 2017. április 6-án tette közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában (HL 2017. C 108., 6. o.).

[4] A közúti árufuvarozással foglalkozó III. rendű felperes 2005-2007. években összesen nyolc I... típusú, a VII. rendű felperes 2010-ben egy M... típusú, 6 tonnát meghaladó tömegű tehergépjármű tulajdonjogának megszerzésére irányuló – részben adásvételi, részben lízing – szerződést kötött a perben nem álló gazdasági társaságokkal.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperesek a 2018. április 6-án előterjesztett keresetlevelükben – a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben – az alperesek egyetemleges marasztalását kérték a III. rendű felperes javára 3.050.000 forint és 29.721,4 euró és a VII. rendű felperes javára 21.523,9 euró és azok késedelmi kamata tekintetében. Keresetüket a Bizottság Határozatában megállapított jogsértésre, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 88/A. §-ának (1) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1) bekezdésére, 344. § (1) bekezdésére, 355. § (1) és (2) bekezdéseire és a 360. § (1) és (2) bekezdéseire alapították. A keresetlevelében a K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú tehergépjárművek beszerzése ellenértékének megfizetésével keletkezett kár megtérítését a VII. rendű felperes érvényesítette.

[6] A felperesek az elsőfokú bíróság joghatósággal, illetékességgel, meghatalmazással és állítási szükséghelyezettel összefüggő hiánypótlási felhívásának teljesítésével egyidejűleg a bírósághoz 2018. június 15-én érkezett beadványukban a keresetet annyiban pontosították, hogy a III. rendű felperes által igényelt összeget 12.523,9 euróval felemelték, míg a VII.

rendű felperes által igényelt összeget ugyanennyivel leszállították, és az ezzel az összeggel érintett K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú tehergépjárműveket a keresetlevéltől eltérően a III. rendű felperes által megszerzettként tüntették fel.

[7] Az alperesek ellenkérelmükben – elsődlegesen elévülés miatt – valamennyi felperes keresetének az elutasítását kérték. Megítélésük szerint legkésőbb 2016. július 19-én, a Bizottság Sajtóközleményével a jogsértés ténye, a károkozók személye, a kárösszeg, a Határozat és a jogsértő magatartás részletei ismertté váltak a károsultak számára. Az elévülés körében a II-III. rendű, valamint a IX-XII. rendű alperesek kérték figyelembe venni azt is, hogy a III. felperes két tehergépjármű esetében csak 2018. június 15-én érvényesítette az igényét, így abban az esetben, ha a bíróság az elévülés nyugvásának végpontjaként 2017. április 6. napját látná igazoltnak, a III. rendű felperes e két kamion tekintetében előterjesztett követelése abban az esetben is elévültek tekintendő.

Az első- és másodfokú határozat

[8] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperesek egyetemleges felelőssége teljes egészében fennáll mindazért a kárért, amely az alperesek – az Európai Bizottság az EUMSZ 101. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti kartelleljárással kapcsolatban az A... tehergépjármű ügyben 2016. július 19-én hozott határozatában megállapított – versenyjogi jogsértésével összefüggésben, az általuk gyártott tehergépjárművek felperesek részére történt értékesítése során, a jogsértő ellenérték meghatározásával a felpereseket érte.

[9] Az elsőfokú bíróság az alperesek elévülési kifogását nem találta megalapozottnak. Kifejtette, az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) gyakorlata értelmében a nemzeti bíróságok a 2014. november 26-án kelt, az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon hatályba lépő, a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló, 2014. november 26-i 2014/104/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Kártérítési irányelv) hatálybalépésének napjától kezdve kötelesek tartózkodni a belső jog olyan értelmezésétől, amely a Kártérítési irányelv átültetésére előírt határidő leteltét követően jelentősen veszélyeztetheti az általa elérni kívánt eredmény megvalósítását, aminek korlátját csak a contra legem jogalkalmazás képezi. A Kártérítési irányelvet legkésőbb 2016. december 27-ig kellett implementálni. Az azt implementáló 2016. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Módtv3.) a 2016. december 15-i kihirdetést követő napon lépett hatályba. A felperesek a keresetlevelet ezt követően, 2018. április 6-án terjesztették elő. Kétségtelen, hogy anyagi jogi szabályként került sor az elévülési szabályok implementálására, azonban azok az EUB gyakorlata szerint eljárási szabályoknak minősülnek. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem volt megfelelő a magyar átültetés, hiszen a Tpv. eljárási rendelkezéseket tartalmazó 88/T. §-át a 95/E. § (4) bekezdése szerint a Módtv3. hatálybalépését követően tanúsított versenyjogi jogsértéssel okozott károkozó magatartás esetén kell alkalmazni.

[10] A nem megfelelő átültetés esetén általában az uniós rendelkezés elveinek legjobban megfelelő hazai normát kell alkalmazni. A perbeli esetben legalább a közvetett hatály alkalmazása nem lehet kétséges, különösen úgy, hogy csak a türelmi időt szükséges értelmezni, amely a belső elévülési szabályok rugalmas – a Kártérítési irányelv szövegének és céljának fényében megvalósított – értelmezésével elfogadható. A régi Ptk. 326. § (2)

bekezdése szerint az akadály megszűnésétől számított egy éven belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt. Miután 2016. július 19-től számított 1+1, azaz két éven belüli a keresetlevél előterjesztése megtörtént, az elévülés nem következett be.

[11] Az elsőfokú bíróság a továbbiakban a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben kifejtette, a III. és VII. rendű felperesek megváltoztatott keresete is a bíróság által megállapított határidőn belüli, tehát az elévülés ezen okból sem áll fenn. Emellett a petitumok és a bizonyítékok közötti következtelenséget maguk a felperesek szüntették meg a hiánypótlás teljesítésével, aminek viszont a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 115. § (4) bekezdése szerint a beadásra visszaható hatálya van.

[12] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság részítéletet hozott, amelyben az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatta, és a III. rendű felperesnek a K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú I... gyártmányú tehergépjárművekkel kapcsolatos összesen 12.523,9 euró és annak késedelmi kamata megfizetése iránti keresetét a II-XV. rendű alpereseket érintően elutasította. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét – az I. rendű alperesre vonatkozó rendelkezés kivételével, amely tekintetében az eljárás félbeszakadt – hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[13] Határozata indokolásában rögzítette, hogy a felperesek kárigényének megítélésére a magyar jog irányadó. A Tpvt. 2017. január 15-től hatályos, a versenyjogi jogsértéssel okozott kárért való felelősséget kimondó 88/D. § (1) bekezdése a Tpvt. 95/E. § (4) bekezdése alapján kizárólag a hatálybalépését követően tanúsított versenyjogi jogsértéssel okozott károkozó magatartás esetén alkalmazandó. Ezért a 2017. január 15-ét megelőzően tanúsított károkozó magatartásokkal okozott károkért való felelősséget a károkozó magatartás időpontjában hatályos régi Ptk. szabályai alapján kell vizsgálni.

[14] Az elévülésre vonatkozó szabályokat a Tpvt. 88/T. §-ába a jogalkotó a Kártérítési irányelv alapján és annak megfelelően ültette át, és azok a Kártérítési irányelv 22. cikk (1) bekezdésével összhangban kizárólag a hatálybalépést követő károkozó magatartásokra alkalmazhatók. A Kártérítési irányelv ezen rendelkezése szerint ugyanis a tagállamoknak biztosítaniuk kellett, hogy az irányelv 21. cikke értelmében az ezen irányelv anyagi jogi rendelkezéseinek való megfelelés céljából elfogadott nemzeti intézkedések ne legyenek visszamenőleges hatállyal alkalmazhatók. Az EUB a C-267/20. számú ítéletben (2022. június 22-i Volvo és DAF Trucks ítélet, C-267/20, EU:C:2022:494 – a továbbiakban: Volvo ítélet) pedig megállapította, hogy a Kártérítési irányelvnek az elévülésre vonatkozó rendelkezései anyagi jogi jellegűek, amely következtében az azzal összefüggő nemzeti jogszabály sem alkalmazható visszamenőlegesen. A Kártérítési irányelv elévülési szabályainak az időbeli alkalmazhatóságot illető megfelelő implementálása miatt a közvetett hatály elve nem érvényesül. A 2017. január 15-ig hatályos Tpvt. elévülésre vonatkozó szabályt nem tartalmazott, ezért azt kizárólag a régi Ptk. rendelkezései alapján kellett vizsgálni.

[15] Az elévülés kezdő időpontja a régi Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint a követelés esedékessé válása, amelynek időpontját az elsőfokú bíróság az egyes tehergépjárművekre vonatkozó adásvételi és lízingszerződések megkötésének időpontjában határozta meg. Ez a másodfokú eljárásban nem volt vitatott, ezt a megállapítást a fellebbezés nem érintette. Ahhoz, hogy a károsult kártérítési keresetet terjeszthessen elő, elengedhetetlen, hogy tudja, mely személy felelős a versenyjogi rendelkezések megsértéséért (2019. március 28-i Cogeco Communications ítélet, C-637/17, EU:C:2019:263, 50. pont). A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperesek mindazokról az elengedhetetlen információkról, amelyek lehetővé tették számukra a kártérítési per megindítását, csak a Bizottság Határozatának az Európai Unió Hivatalos Lapjában való közzétételekor, vagyis 2017. április 6-án szereztek tudomást.

[16] A régi Ptk. 326. § (2) bekezdésében meghatározott egyéves határidő jogvesztő, anyagi jogi jellegű határidő, azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdő napnak. Ennek megfelelően a felperesek keresetlevele a 2017. április 6-tól számított egyéves határidő utolsó napján nem vitatottan beérkezett a bírósághoz.

[17] Nem értett egyet ugyanakkor a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, miszerint a III. rendű felperesnek a K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú tehergépjárműveket illetően az igénye nem évült el. A régi Ptk. 326. § (2) bekezdése szerinti határidőn belül a jogosultnak kell az igényt érvényesítenie, tehát a jogosult javára szóló teljesítésre irányuló keresetlevél alkalmas az egyéves határidő megtartottságához fűződő joghatás kiváltására. A K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú gépjárművekkel kapcsolatos kárigény a keresetlevélben a VII. rendű felperes kereseti kérelmében szerepelt, valamint a keresetlevél tényállást és jogi érvelést tartalmazó részében is a VII. rendű felperes által megszerzett gépjárműként kerültek feltüntetésre. A felperesek 2018. június 15-én változtatták meg a keresetüket akként, hogy a két tehergépjármű utáni kártérítés iránti igényt a III. rendű felperes érvényesítette.

[18] A Pp. 115. § (4) bekezdése értelmében kizárólag a bíróság által elrendelt hiánypótlás teljesítése esetén lehet a keresetlevelet úgy tekinteni, mintha azt a felperes már eredetileg is helyesen adta volna be. A két tehergépjárműre vonatkozó követeléssel összefüggésben azonban az elsőfokú bíróság nem hívta fel hiánypótlásra a felpereseket, a keresetlevél ilyen – annak tartalmából egyebekben fel sem ismerhető – következetlensége hiánypótlásra nem is adott volna okot. Ezért nem lehet úgy tekinteni, hogy a III. rendű felperes ezen tehergépjárművek esetében a keresetlevélben már érvényesítette igényét. Ennek következtében a III. rendű felperes követelése ezen két tehergépjármű vonatkozásában elévült, az a régi Ptk. 325. § (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető. Emiatt a két tehergépjárműre vonatkozó kereset elutasításának volt helye.

[19] A másodfokú bíróság rögzítette, az egyéb kereseti kérelmek tekintetében nem álltak fenn a közbenső ítélet hozatalának a feltételei, ezért ebben a körben további bizonyítás elrendelése érdekében a közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte, megadva a megismételt eljárásra vonatkozó utasításait.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelmek

[20] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben – tartalma szerint – elsődlegesen a jogerős részítélet III. rendű felperes K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú tehergépjárművekkel kapcsolatos keresetet elutasító rendelkezésének hatályon kívül helyezését és ebben a körben az elsőfokú közbenső ítélet helybenhagyását, illetve közbenső ítélet hozatalát; másodlagosan a jogerős részítélet fenti rendelkezésének hatályon kívül helyezését, és az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását; harmadlagosan a jogerős részítélet ugyanezen rendelkezésének a IV-VIII. rendű és a XIII-XV. rendű alperesek tekintetében történő hatályon kívül helyezését, és vonatkozásukban az elsőfokú közbenső ítélet helybenhagyását, illetve közbenső ítélet hozatalát; negyedlegesen ugyanezen alperesek tekintetében az első-, vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. A felülvizsgálati kérelmükkel egyidejűleg a felülvizsgálat engedélyezésére irányuló kérelmet is előterjesztettek.

[21] Felülvizsgálati kérelmükben állították, hogy a jogerős részítélet sérti a Pp. 38. § (3) bekezdését, 39. § (1) bekezdését, 115. § (1) és (4) bekezdését, 185. § (4) bekezdését, 341. §

(4) bekezdését, a régi Ptk. 204. § (1) bekezdését, 326. § (1) bekezdését és 337. § (3) bekezdését. A jogerős részítélet azért is jogszabálysértő, mert az jogkérdésben eltért a Kúria Pfv.IV.21.824/2017/8. számú határozatától a hiánypótlás joghatásainak megítélése tekintetében, és a Pfv.20.750/2019/4., Pfv.20.753/2022/5., Pfv.20.500/2020/19 és a Gfv.30.352/2016/4. számon közzétett határozataitól a pertársak függetlenségének kapcsán. A másodfokú bíróság a Volvo ítélettel ellentétesen jutott arra a következtetésre, hogy a Kártérítési irányelv megfelelően került a magyar jogrendszerbe átültetésre [Tpvt. 95/E. § (4) bekezdés], és erre tekintettel az irányelv elévülési szabályai közvetett hatály útján sem vehetők figyelembe.

[22] A felperesek előadták, hogy a keresetlevél pontatlanságai hiánypótlás keretében orvosolhatóak voltak és orvoslására is kerültek. A felperesek a keresetlevélben 2018. április 6-án elévülési időn belül érvényesítették a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező két tehergépjárművel kapcsolatos igényeiket is. A keresetlevél mellékleteiből egyértelműen kitűnik, hogy azok tulajdonosa nem a VII. rendű, hanem a III. rendű felperes. A felperesek még a keresetlevél alperesekkel történő közlését megelőzően benyújtották a keresetpontosítást, amelyben a követelés összegét, jogcímét nem változtatták meg, és újabb érvényesíteni kívánt jogot sem jelöltek meg. A pontosítással a nyilvánvaló adminisztrációs hibát kívánták orvosolni.

[23] A másodfokú bíróság jogszabályellenesen jutott arra a következtetésre, hogy a keresetlevél következtelensége ne adott volna alapot hiánypótlásra, illetve, hogy önkéntes hiánypótlás esetén a Pp. 115. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés ne lenne alkalmazható.

[24] A jogerős ítélet megállapításával ellentétben a hivatkozott keresetváltoztatásra hiánypótlásként került sor, de ha ezt az álláspontot a Kúria nem fogadná el, úgy a felperesek előadták, véleményük szerint a Pp. 115. § (4) bekezdésének megszővegezéséből nem következik, hogy kizárólag a bíróság által elrendelt hiánypótlás teljesítése esetén lehetne a keresetlevelet úgy tekinteni, mintha azt a felperes már eredetileg is helyesen adta volna be. A jogszabály csak annyit követel meg, hogy a hiány pótlására a kitűzött határidőn belül kerüljön sor.

[25] A jogerős részítélet sérti a Pp. 185. § (4) bekezdését is, mert az a perfelvételi szakra, és nem az azt megelőzően megvalósuló keresetváltoztatásra vonatkozóan rendelkezik úgy, hogy a keresetváltoztatás a keresetindításhoz fűződő joghatályok (így pl. az elévülés) elenyészéséhez vezet.

[26] A felperesek álláspontja szerint továbbá, az elévülés szempontjából releváns igényérvényesítés a III. rendű felperes vonatkozásában is megtörtént a keresetindítással, mert az elévülés szempontjából az a mérvadó, hogy az érvényesíteni kívánt jogot a jogalap megjelölése útján mikor érvényesítik. A keresetét összegszerűségében pontosította később, ami nem változtat azon, hogy a versenyjogi jogsértésből származó kártérítés érvényesítése már a keresetlevél benyújtásával megtörtént.

[27] A felperesek a fentieken túl kifejtették, a jelen kártérítési per a Kártérítési irányelv 10. cikke alá tartozik. Az EUB Volvo ítélete egyértelműen igazolja az elsőfokú közbenső ítéletben foglalt 1+1 éves elévülési időre vonatkozó számítási mód megalapozottságát. Erre figyelemmel a III. rendű felperes a nevezett két tehergépjárművel kapcsolatos igénye még abban az esetben sem lenne elévültnek tekinthető, ha azok tekintetében valóban csak 2018. június 14-én érvényesítette volna az igényét. Ennek az értelmezésnek az alapja a „nemzeti tényállásnak az irányelv 10. cikke hatálya alá tartozása”. Az EUB három konjunktív feltétel fennállását követelte meg ahhoz, hogy a versenyjogi jogsértésen alapuló kártérítési kereset a Kártérítési irányelv 10. cikkének hatálya alá tartozzon: 1. az irányelv hatálybalépése előtt befejeződött versenyjogi jogsértés; 2. a kártérítés iránti keresetet az irányelvet a nemzeti jogba átültető rendelkezések hatálybalépését követően nyújtották be; 3. az átültetést megelőző

korábbi szabályok alapján az e keresetre alkalmazandó elévülési idő nem telt el az irányelv átültetésére nyitva álló határidő lejárta előtt. Ezek a feltételek a felperesek keresete vonatkozásában teljesültek. Az EUB annak ellenére rendelkezett így a 10. cikk hatályáról, hogy az uniós jogalkotó azt az elvárást fogalmazta meg az irányelv 22. cikkében, hogy az anyagi jogi természetű szabályok visszamenőleges hatállyal nem alkalmazhatók. Az EUB ítélete szerint nincs szó az elévülési szabályok visszamenőleges hatályú alkalmazásáról, ugyanis amennyiben az alapul fekvő tényállás még fejt ki joghatást az irányelv átültetési határidejének lejártát követően, akkor az alapul fekvő tényállás az irányelv anyagi jogi rendelkezéseinek hatálya alá tartozik.

[28] A felperesek álláspontja szerint az irányelvben foglalt elévülési szabályok és az azok által elérni kívánt célok érvényre juttatása az adott esetben biztosítható anélkül, hogy a jogalkalmazás contra legem eredményre vezetne. Azzal, hogy a magyar jogalkotó a Tpv. 88/T. §-ának hatályát a Tpv. 95/E. § (4) bekezdésében úgy állapította meg, hogy az abban foglalt elévülési szabályokat csak a 2017. január 15. után tanúsított versenyjogi jogsértéssel okozott károkozó magatartásra rendeli alkalmazni, az irányelvet hibásan ültette át, és az EUB kötelező jogértelmezésével szemben megszorító módon rendelte alkalmazni az irányelvben foglalt elévülési szabályokat. A bíróságoknak ezért legalább a közvetett hatály, az értelmezési kötelezettség doktrínája útján érvényesíteniük kell az irányelvi rendelkezéseket a jelen perre irányadó régi Ptk. elévülés nyugvására vonatkozó rendelkezései tekintetében. A régi Ptk. 326. § (2) bekezdése nem ír elő konkrét időpontot az elévülés nyugvása megszűnéséig, ezért az akadály megszűnése meghatározásának körében érvényesülni tudnak és figyelembe veendőek a közvetett hatály útján az irányelvi célkitűzések. Ezért ebben a kérdésben is az elsőfokú bíróság foglalt el helytálló álláspontot.

[29] A fenti érvelésük elfogadásának hiányában a felperesek kifejtették, tekintettel arra, hogy a III. rendű felperesnek a keresetpontosítással érintett két tehergépjárműre vonatkozó kereseti kérelmével összefüggésben elévülési kifogást csak a II. és III. rendű, valamint IX-XII. rendű alperesek terjesztettek elő, és miután a Pp. 37. § b) pontja szerint minősülő célszerűségi pertársaság esetén a pertársak függetlensége érvényesül, az ez okból előterjesztett elévülési kifogások nem hatottak ki a többi alperesre. Ezért még abban az esetben is, ha a Kúria az elévülés tekintetében a jogerős részítéletben írtakat osztaná, az elévülés jogkövetkezményei kizárólag az elévülési kifogást ez okból előterjesztő alperesek tekintetében vonhatók le.

[30] A felperesek a közbenső ítélet helyénvalóságának alátámasztása kapcsán visszautaltak a fellebbezési ellenkérelmükben előadottakra, amelyek vonatkozásában úgy nyilatkoztak, hogy azt változatlan tartalommal fenntartják. Új eljárásra utasítás esetén az eljárás megismétlését az érdemi tárgyalástól kezdődően kérték meghatározni.

[31] A II-XV. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős részítélet hatályában fenntartását kérték. Valamennyien vitatták, hogy fennállnának a felülvizsgálati eljárásban a közbenső ítélet hozatalának a feltételei.

[32] A II. és III. rendű alperesek egyebek mellett hangsúlyozták, jelen ügyben nem egy korábban már előterjesztett kereseti kérelem kiegészítéséről, illetve a kereset összegének felemeléséről van szó, hanem arról, hogy a III. rendű felperes a nevezett két tehergépjármű beszerzésével összefüggő követelését először a keresetváltoztatásban érvényesítette. Hangsúlyozták, az egyes tehergépjárművek beszerzése folytán állítólagosan elszenvedett károk megtérítésére irányuló követelések önálló kereseti kérelemnek tekintendők, amelyek valódi tárgyi keresethalmazatként kerültek előterjesztésre. Az alperesi pertársaság típusa az elévülés körében irreleváns, mivel valamennyi alperes érdemi ellenkérelme tartalmazott elévülési kifogást a felperesek valamennyi követelése tekintetében, így szükségszerűen a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező követelés tekintetében. Megítélésük szerint továbbá az

EUB Volvo ítéletének nincs érdemi kihatása az eljáró bíróságok által jelen ügyben hozott döntés lényegére. Hangsúlyozták, hogy a nemzeti jognak az uniós joggal konform értelmezése nem vezethet contra legem jogalkalmazáshoz.

[33] A IV-VII. rendű alperesek kiemelték, a per érdemére tartozó kérdés, hogy van-e a VII. rendű felperesnek keresetösségi joga a nem őt illető követelés érvényesítésére, illetve, hogy a III. rendű felperesnek egy új, az eredeti keresetétől független, azaz tárgyi keresethalmazatot képező kérelme is van. Ebből az is következik, hogy a III. rendű felperes nem csupán a keresete összegét pontosította. Az elévülés nyugvásával összefüggésben a Kúria precedens értékű határozataira hivatkoztak, amelyek szerint nyugvás a jogsértést megállapító bizottsági Határozat hivatalos lapban való megjelenésének időpontjáig állt fenn. Állították továbbá, hogy a Volvo ítélet 79. pontjában meghatározott feltételek közül jelen ügyben nem teljesült az, hogy az elévülési idő nem telt el az irányelv átültetésére nyitva álló határidő lejártáig. A károsodásra a beszerzések időpontjában, azaz 2006-ban és 2007-ben került sor, amely alapján az öt éves elévülési idő 2011-ben és 2012-ben letelt.

[34] A VIII. rendű alperes a fentiekén túl azt is hangsúlyozta, hogy jelen ügyben a különböző felperesek különálló, de egymáshoz hasonló ténybeli és jogi alapon előterjesztett követeléseinek az érvényesítésére került sor pertársaság keretében, amelyben a III. rendű és a VII. rendű felperes kereseti követeléseik nem cserélhetők fel egymással. Részletesen elemezte továbbá a spanyol és magyar nemzeti szabályozás különbségeit, valamint hangsúlyozta, hogy a Tpv. 95/E. § (4) bekezdése az irányelvet megfelelően ültette át, mert az nem jelent visszamenőleges jogalkalmazást a Kártérítési irányelv 22. cikkének megfelelően. Mindebből következik, hogy az EUB ítélete jelen ügyre álláspontja szerint sem alkalmazható. A Tpv. 95/E. § (4) bekezdésének figyelmen kívül hagyása az Alaptörvénybe ütközne az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI.3.) AB határozatának 59. pontjából következően. Végül előadta, közbenső ítélet hozatalának azért sincs helye, mert a felperesek e körben pusztán a fellebbezési ellenkérelmükben írtakra utaltak vissza.

[35] A IX-XII. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben kitértek arra is, hogy a jogerős részítélet nem sérti a Pp. 185. § (4) bekezdését, és a 115. § (4) bekezdésével összefüggésben a felülvizsgálati kérelemben felhívott precedens értékű kúriai határozat nem összevehető a jogerős részítélettel. Egyetértettek továbbá a többi alperessel abban, hogy a Kártérítési irányelv rendelkezései jelen perben nem alkalmazhatók és az EUB ítéletében kifejtett jogértelmezés alkalmazása contra legem lenne.

[36] A XIII-XV. rendű alperesek valamennyi kérdésben azt hangsúlyozták, a felperesek tévesen értelmezik az elévülési kifogás fogalmát, amikor arra hivatkoznak, hogy a keresetindítás napja csak azon alperesekkel szemben vizsgálható, akik arra kifejezetten hivatkoztak. Hangsúlyozták emellett, hogy a Kúria két precedens értékű határozatában is állást foglalt abban a kérdésben, hogy az igényérvényesítési akadály a Határozat közzétételének napjától megszűnt, ezért a Kúria jelen ügyben csak jogegységi eljárás kezdeményezésével térhetne el ettől a megállapításától. Azért sem lehetséges a felülvizsgálati kérelemben írtaknak megfelelően a nyugvás tekintetében az 1+1 év figyelembevétele, mert a jelen perbelivel megegyező tényállás alapján már indultak kártérítési perek korábban is, és álláspontja szerint fogalmilag kizárt olyan időpontban nyugvás megállapítása, amikor lehetséges és meg is történik a keresetindítás.

[37] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezését követően lefolytatott felülvizsgálati eljárásban hozott Gfv.VI.30.210/2023/17. számú végzésével a jogerős részítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését az elsőfokú közbenső ítélet azon rendelkezésére is kiterjedően, amelyben megállapította a III. rendű felperes K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú I... gyártmányú tehergépjárművekkel kapcsolatos, összesen 12.523,9 (tizenkétezer-ötszázhuszonhárom egész kilenctized) euró és késedelmi kamata megfizetésére irányuló kártérítési igénye tekintetében a II-XV. rendű alperesek egyetemleges felelősségét, hatályon kívül helyezte, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasította.

[38] A Kúria elsőként a felperesek anyagi jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelmét, a III. rendű felperes két tehergépjármű tekintetében előterjesztett kártérítési igényének az elévülését vizsgálta, és úgy ítélte meg, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértően foglalt állást akként, hogy az elévülési kifogás alapos. Határozata indokolásában rögzítette, az EUMSZ 267. cikke, valamint az EUB állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jogforrások – így a Kártérítési irányelv – értelmezésére az EUB rendelkezik hatáskörrel, ezért a Kúriának figyelembe kellett vennie a döntése meghozatalánál mind a Volvo ítéletet, mind az EUB C-605/21. számon (2024. április 18-i Heureka Group a.s. ítélet, C-605/21., EU:C:2024:324; a továbbiakban: Heureka ítélet) hozott ítéletét, amelyek meghatározták, hogy az EUB az elévülési szabályok alkalmazását milyen esetben nem tekinti visszamenőleges hatályúnak. A Kúria megítélése szerint az irányelvnek megfelelően módosított Tpv. rendelkezések érdemben nem az átültetésre nyitva álló határidő lejártától érvényesülnek [Kártérítési irányelv 21. cikk (1) bekezdés]. Az EUB a Heureka ítéletében egyértelművé tette, az irányelvi rendelkezések késedelmes átültetése esetén az átültetésére előírt határidő lejártát követően a tagállami bíróság a magánszemélyek közötti jogvita keretében a nemzeti jogot az irányelv valamennyi rendelkezésével összhangban, akként köteles értelmezni, hogy a nemzeti jogot, a szóban forgó helyzetet azonnal összeegyeztethetővé tegye az irányelv rendelkezéseivel, anélkül azonban, hogy a nemzeti jogot contra legem értelmezné.

[39] Ezen indokok alapján a Kúria határozatának lényegi megállapítása szerint a Kártérítési irányelv átültetésére előírt határidő (2016. december 27.) lejártát követően a régi Ptk. 326. § (2) bekezdésének olyan, irányelv-konform – nem contra legem – értelmezése felel meg, miszerint az igényérvényesítés akadálya a Bizottság mint versenyhatóság jogsértést megállapító Határozatának jogerőre emelkedését követően egy évvel ér véget, azaz az elévülés mindaddig nyugszik. Ezt az értelmezést jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül azért látta kimondhatónak, mert a korábban meghozott Gfv.30.033/2022/37., illetve a Gfv.30.084/2022/31. számú határozataiban egyrészt a perbeli tényállástól eltérő eljárásjogi helyzetben kellett az elévüléssel kapcsolatos jogkérdéseket megítélnie, a Gfv.30.033/2022., illetve a Gfv.30.084/2022 felülvizsgálati ügyek alapjául szolgáló jogerős határozatok esetén az eljárás bíróságok nem foglaltak állást abban a kérdésben, hogy megfelelően került-e sor a Kártérítési irányelv implementációjára, így ez a kérdés nem képezhetette a felülvizsgálati eljárás tárgyát sem. Erre nem is volt szükség, mert azokban a perekben kizárólag arról kellett döntenie, hogy a felperesek mikor kerülhettek mindazon elengedhetetlen információk birtokába, amelyek lehetővé tették számukra a kártérítési per megindítását: ez már megvalósult a 2016. július 19-i Sajtóközlemény megjelenésével, vagy csak a Bizottság határozatának 2017. április 6-i, az Európai Unió Hivatalos Lapjában való közzétételének időpontjával. Másrészt a jogerős ítélet után hozott Heureka ítéletben adott EUB jogértelmezés figyelembevétele lehetőséget adott a korábbi gyakorlata továbbfejlesztésére.

[40] A Kúria az elévülés kérdésében kifejtett álláspontjára tekintettel szükségtelennek tartotta a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási jogszabálysértések vizsgálatát, mert a meghozott döntés tükrében azoknak a határozat érdemére nem lehetett kihatása.

[41] A Kúria végzése ellen a VIII-XV. rendű alperesek jogegységi panaszt terjesztettek elő.

[42] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.II.60.036/2024/23. számú jogegységi hatályú határozatában (a továbbiakban: JPE határozat) megállapította, hogy a jogegységi panasszal támadott, a Kúria Gfv.30.210/2023/17. számú végzése az igényérvényesítés akadálya és ezzel összefüggésben az elévülés nyugvása megítélésében eltér a Gfv.30.033/2022/37. és Gfv.30.084/2022/31. számú, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozattól, és az eltérés nem volt indokolt. Erre figyelemmel a jogegységi panasszal támadott végzést hatályon kívül helyezte, és a Kúriát új felülvizsgálati eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[43] A bíróságokra nézve kötelező jogértelmezésként megállapította, hogy – a Kártérítési irányelv átültetésére előírt határidő lejártát követően a tagállami bíróságokat terhelő kötelezettségre figyelemmel, miszerint a magánszemélyek közötti jogvita keretében a nemzeti jogot az irányelv valamennyi rendelkezésével összhangban, akként kell értelmezniük, hogy a nemzeti jogot azonnal összeegyeztethetővé tegyék az irányelv rendelkezéseivel – a régi Ptk. 326. § (2) bekezdését a versenyjogi jogsértésekkel okozati összefüggésben érvényesített follow-on típusú kártérítési keresetek esetén úgy kell értelmezni, hogy az elévülés az igényérvényesítés akadálya miatt mindaddig nyugszik, amíg a károsult a versenyjogi jogsértés szempontjából releváns valamennyi körülményről nem szerez tudomást. Az igényérvényesítésnek ez az akadálya a jogsértést megállapító határozatnak (de legalább a határozat összefoglalójának) az Európai Unió Hivatalos Lapjában való megjelenése időpontjáig fennáll. Ettől az időponttól számított egy éven belül a versenyjogi jogsértésen alapuló követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél kevesebb van hátra. A Kúria Gfv.30.210/2023/17. számú végzésének ezzel ellentétes jogértelmezése és bármely más hasonló tartalmú határozata a továbbiakban kötelező erejűként nem hivatkozható.

[44] Megállapította, hogy a Jogegységi Panasz Tanács eljárásában a VIII-XV. rendű alpereseknek együttesen 304.800 (háromszáznégyezer-nyolcszáz) forint költsége merült fel.

[45] A JPE határozat főbb megállapításai szerint a Heureka ítélet önmagában nem indokolta azt, hogy a támadott határozat jogkérdésben eltérjen a referenciahatározatoktól, mivel sem a Kártérítési irányelv átültetési kötelezettségével összefüggésben, sem a konkrét ügy vonatkozásában nem tartalmazott olyan új elemet, amelyet a Kúriának kötelező lett volna figyelembe vennie. Az eltérést tehát legfeljebb a Kártérítési irányelv megfelelő átültetésének hiánya indokolhatta. A referenciahatározatok szó szerinti kifejtés nélkül ugyan, de vizsgálták az átültetés eredményeként alkalmazandó magyar jogszabályt, és találtak olyan, nem contra legem értelmezést, amely a hazai jog és az uniós jog összhangját biztosította. Ezzel szemben a támadott végzés jogértelmezése contra legem értelmezésnek minősül. A Jogegységi Panasz Tanács nem tartotta szükségesnek az EUB-hoz fordulni előzetes döntéshozatali kérelemmel, mert a referenciahatározatok és a támadott végzés közötti eltérés nem az uniós jog tartalma, hanem a hazai jog ezzel összhangban történő értelmezése körében merült fel.

A Kúria döntése és jogi indokai

[46] A Kúria a jogegységi panasz eredményeként hozott JPE határozat folytán a felülvizsgálati eljárást megismételte. Rögzíti, hogy a Gfv.VI.30.210/2023/2. számú végzésével a kérelemben felvetett jogkérdés különleges súlyára, illetve társadalmi jelentőségére tekintettel a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja alapján engedélyezte a felülvizsgálatot. Az engedélyezés indoka, hogy az alperesek közötti határon átnyúló, éveken át zajló és a Bizottság Határozatában megállapított versenykorlátozó megállapodás magánjogi jogkövetkezményeinek levonásával, különösen a tömegesen előforduló follow-on típusú keresetindítás feltételrendszerével kapcsolatban felmerült jogkérdések Magyarországon és európai szinten is jelentős társadalmi kérdést jelentenek. Ennélfogva az adott ügy közvetlenül vagy közvetett módon a jogalanyok, a társadalom széles körét érinti {Kúria Pfv.20.044/2021/2. [11]}, és a perbelivel azonos jogkérdések más folyamatban lévő ügyekben való felmerülésének lehetősége megalapozza a felvetett jogkérdés Kúria részéről történő megválaszolásának szükségességét {Kúria Gfv.30.167/2020/5. [10]}. A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése körében figyelemmel volt arra, hogy a perbelihez hasonló igényérvényesítések esetén a felvetett jogkérdés különleges súlyára, illetve társadalmi jelentőségére tekintettel más ügyekben (Gfv.30.033/2022, Gfv.30.084/2022.) is engedélyezte a felülvizsgálatot.

[47] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Kúria – a VIII-XV. rendű alperesek jogegységi panaszával támadott – Gfv.VI.30.210/2023/17. számú végzését a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 41/D. § (1) bekezdés c) pontja alapján – a határozattal érintett valamennyi (II-XV. rendű) alperes tekintetében – hatályon kívül helyezte. Ebből következik, hogy a Kúriának a megismételt felülvizsgálati eljárásban a hatályon kívül helyezett határozattal érintett valamennyi alperes tekintetében új határozatot kell hoznia.

[48] A megismételt felülvizsgálati eljárás tartama alatt a Gyulai Törvényszék a 10.G.20.050/2023/157. számú végzésével előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett az EUB előtt. Erre tekintettel a Kúria a Gfv.VI.30.333/2023/8/I. számú végzésével a jogerős részítélet ellen a felperesek által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán folyamatban lévő felülvizsgálati eljárást részben, a jogerős részítéletnek a III. rendű felperes KHW-382 és KPR-889 forgalmi rendszámú Iveco gyártmányú tehergépjárművekkel kapcsolatos kártérítés keresetét a II., III. rendű, valamint a IX., X., XI. és XII. rendű alperesekkel szemben elutasító rendelkezése elleni felülvizsgálat körében a Gyulai Törvényszék 10.G.20.050/2023/157. számú végzésével az Európai Unió Bírósága előtt kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás befejeződéséig felfüggesztette.

[49] A Kúria a jogerős részítéletet a felfüggesztéssel nem érintett részében a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések szempontjából vizsgálta és megállapította, hogy az az alábbiakban kifejtett okból a IV-VIII. és a XIII-XV. rendű alperesek vonatkozásában jogszabálysértő.

[50] Az elévülés tárgyában a JPE határozatban adott kötelező jogértelmezésből következik, hogy a megismételt és a felfüggesztéssel nem érintett felülvizsgálati eljárásban a Kúriának át kellett térnie a felülvizsgálati kérelem megelőző felülvizsgálati eljárásban nem vizsgált eljárási hivatkozásainak az elbírálására, amelyekre alapítottan állították a felperesek, hogy a III. rendű felperes felülvizsgálati eljárás tárgyát képező két tehergépjármű tekintetében előterjesztett igényének az elévülését a másodfokú bíróság eljárási okokból azért állapította meg jogszabálysértően – elsődlegesen a II-XV. rendű, másodlagosan a IV-VIII. és XIII-XV. rendű alperesek tekintetében –, mert az 2018. április 6-án szintén előterjesztettnek minősül, illetve e két tehergépjármű tekintetében erre az eljárási okra hivatkozással kizárólag a II-III. rendű és IX-XII. rendű alperesek terjesztettek elő elévülési kifogást.

[51] A felperesek e körben előadott első hivatkozása szerint a 2018. június 14-én, még a keresetlevél alperesekkel való közlését megelőzően előterjesztett keresetpontosítás a felperesek által érvényesített követelés összegét, jogcímét nem változtatta meg, valamint

újabb érvényesíteni kívánt jogot sem jelölt meg. A „pontosítás” kizárólag a nyilvánvaló adminisztrációs hiba hiánypótlási eljárás keretében történő orvosolása céljából történt. A keresetlevél tartalma és az előterjesztett bizonyítékok ellentmondásossága egyébként is alapot adhatott volna hiánypótlás elrendelésére, amely miatt nem fűződhet észszerű kétely a Pp. 115. § (4) bekezdésében foglalt szabály alkalmazhatóságához, így ahhoz, hogy III. rendű felperes a K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú tehergépjárművekkel kapcsolatos követelését az elévülési időn belül érvényesítette.

[52] A Kúria nem osztotta a felperesek fenti álláspontját. Helytállóan érveltek ugyanis az alperesek azzal, hogy a felperesek személyi és tárgyi keresethalmazatban terjesztették elő az igényüket. A nyolc felperes ugyan egyetlen keresetlevelet nyújtott be, de mindegyik felperes önálló, akár külön perben is érvényesíthető kártérítési követelést érvényesített. Nem lehet ezért „a felperesek által érvényesített követelésről” beszélni, amelyet utóbb elírás folytán pontosítottak, hanem az egyes felperesek keresetét önállóan kell megítélni.

[53] Helytállóan fejtette ki a XIII-XV. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében, hogy a III. rendű felperes a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező követelését csak 2018. június 14-én terjesztette elő, azaz ez az időpont tekinthető a követelés bíróság előtti érvényesítésének a napjaként. A keresetlevél benyújtását követően előterjesztett további igény nem vonható a Pp. 115. §-ának hatálya alá, az nem valamely hiányosság pótlása, vagy a törvénynek meg nem felelés orvoslása. A III. rendű felperes keresete nem volt hiányos vagy elbírálásra alkalmatlan abból az okból, mert nem valamennyi, általa beszerzett tehergépjármű miatt terjesztett elő kereseti kérelmet. Hasonlóképpen nem a keresetlevél hibája az, ha a VII. rendű felperes nem az őt megillető igényt terjesztett elő, ennek jogkövetkezménye ugyanis nem hiánypótlás, hanem az alaptalan igény ítélettel történő elutasítása. Az a körülmény, hogy a felperesek – pergazdaságossági okokból – azonos jogi képviselővel eljárva, egy keresetlevélben érvényesítették az egymástól különálló követeléseiket, nem eredményezheti azt, hogy az egyik felperes az eredetileg általa érvényesített követelést – az eredeti keresetindítási határidőhöz fűződő jogi hatály megőrzésével – „átadhatná” a másik felperesnek.

[54] A fentiekből következik, hogy a jelen ügyben a felperesek tévesen hivatkoztak arra is, hogy a felhívásra teljesített hiánypótlással egyidejűleg előterjesztett „önkéntes hiánypótlásra” alkalmazható lenne a Pp. 115. § (4) bekezdésének az a rendelkezése, miszerint ha a fél a hiányokat a kitűzött határidő alatt pótolja, a beadványt úgy kell tekinteni, mintha azt a fél már eredetileg is helyesen adta volna be; illetve a jogszabályhely megszövegezéséből nem következik, hogy kizárólag a bíróság által elrendelt hiánypótlás teljesítése esetén lehetne a keresetlevelet úgy tekinteni, mintha azt a felperes már eredetileg is helyesen terjesztette volna elő.

[55] Ez az érvelés az adott esetben azért nem fogadható el, mert az „önkéntes hiánypótlással” nem az egyes felperesi keresetek tartalmát érdemben nem érintő elírást javított ki a felperesek közös jogi képviselője, hanem a felperesi (célszerűségi) pertársaság tagjai között – bár feltehetőleg elírás következtében – az eredetileg „rossz” felpereshez társított követelést „átcsoportosította” egy másik felpereshez. A Pp. 37. § b) pontja szerint több felperes együtt indíthat pert, illetve több alperes együtt perelhető, ha a perbeli követelések ugyanabból a jogviszonyból (jelen ügyben a Bizottság által megállapított versenyjogi jogsértéssel okozati összefüggésben érvényesített kártérítési igényből) erednek. A Pp. 39. § (1) bekezdése értelmében ez esetben a célszerűségi pertársak függetlenek, egyik pertárs perbeli cselekménye vagy mulasztása nem hat ki a többi pertársra. Ennek megfelelően a VII. rendű felperesnek a valójában a III. rendű felperest illető követelés tekintetében 2018. április 6-án történt igényérvényesítése nem hatott, nem hathatott ki a III. rendű felperesre,

utóbbi vonatkozásában az igény bíróság előtti érvényesítésének időpontja ezért 2018. június 14. napja, amikor a keresetét felemelte.

[56] Tévesen hivatkoztak a felperesek arra, hogy a jogerős részítélet e körben jogkérdésben eltért a Kúria Pfv.IV.21.824/2017/8. számú határozatától. A hivatkozott határozat a jogerős részítélettel nem vethető össze. A Pfv.IV.21.824/2017/8. számú ítélet felperesek által is idézett része szerint ott a Kúriának abban kellett állást foglalnia, hogy a felperes keresetindítási határidőn belül a bírósághoz megérkezett beadványa a közgyűlési határozat megtámadásának minősült-e. A Kúria egyetértett a másodfokú bíróság megállapításával, hogy a laikus felperes beadványa tartalma alapján megtámadásnak minősült (mert a megtámadás minden lényeges elemét tartalmazta), ezért az elsőfokú bíróság hiánypótlási felhívására a keresetindítási határidőt követően előterjesztett (pontosított) keresetről az eljáró bíróságok jogszerűen döntöttek. Abban az ügyben fel sem merült annak a kérdése, hogy a felperes a keresetindításra nyitva álló határidőn túl megváltoztatta, illetve felemelte volna a keresetét: az eredetileg benyújtott és a hiánypótlási felhívás alapján pontosított keresete ugyanazon közgyűlési határozat felülvizsgálatára irányult azonos okokból.

[57] A felperesek iratellenesen hivatkoztak arra a felülvizsgálati kérelmükben, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon alkalmazta a Pp. 185. § (4) bekezdését a perfelvételt megelőzően, mert az a perfelvételi szakra, nem pedig az azt megelőzően megvalósuló keresetváltoztatásra vonatkozóan rendelkezik úgy, hogy a keresetváltoztatás a keresetindításhoz fűződő joghatályok (így többek között az elévülés megszakításának) az elenyészéséhez vezet. A másodfokú bíróság nem alkalmazta a felhívott rendelkezést. A III. rendű felperesnek nem volt a vitatott két tehergépjármű tekintetében 2018. június 14-ét megelőzően előterjesztett keresete. A másodfokú bíróság részítéletében a III. rendű felperes eredeti keresetlevelében érvényesített igénye tekintetében (is) az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, (helyesen) nem tekintette a III. rendű felperes eredeti keresetleveléhez fűződő joghatályokat elenyészettnek. A VII. rendű felperes ugyanakkor e két tehergépjárművet érintően a keresetét nem tartotta fenn.

[58] A Pp. 7. § (1) bekezdés 12.b) pontja értelmében keresetváltoztatás az, ha a fél a keresetével összefüggésben előadott korábbi kérelméhez képest a kérelem, illetve annak valamely része összecszerúségét vagy tartalmát megváltoztatja, vagy további kérelmet terjeszt elő. A III. rendű felperes 2018. június 14-én – tartalmát tekintve – ennek megfelelően járt el, amikor további két gépjármű vonatkozásában terjesztett elő kereseti kérelmet, és a kártérítési követelését erre tekintettel összecszerűen felemelte. Alapítvány hivatkoztak ezért a felperesek arra, hogy a jogalap megjelölésével érvényesíteni kívánt jogot már 2018. április 6-án megjelölték, és erre tekintettel az elévülés szempontjából releváns igényérvényesítés már a keresetindítással megtörtént. Azzal csupán a további két tehergépjármű tekintetében legfeljebb a keresetlevél Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontjában előírt tartalma teljesülhetett, de nélkülözte, az érvényesíteni kívánt jog és a kereseti kérelmet megalapozó tények, valamint az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelés előadását [Pp. 170. § (2) bekezdés c)-d) pontok].

[59] Helytállóan hivatkoztak ugyanakkor a felperesek arra, hogy az elévülés jogkövetkezménye kizárólag a kötelezett kifogása alapján vehető figyelembe. A K...-3... és K...8... forgalmi rendszámú tehergépjárművekre vonatkozó igény késedelmes előterjesztésére kizárólag a II-III. rendű és IX-XII. rendű alperesek terjesztettek elő elévülési kifogást. A további alperesek bár hivatkoztak elévülésre, elévülési kifogásuk nem tartalmazott sem az érintett kamionokra, sem pedig felperesek 2018. június 14-én kelt „hiánypótlására” vonatkozó hivatkozást. A perben valamennyi alperes által előterjesztett elévülési kifogás kizárólag azon alapult, hogy az elévülés legfeljebb a 2016. április 19-i Sajtóközlemény megjelenéséig nyugodott, amely időponthoz képest a felperesek 2018. április 6-án a Ptk. 326. § (2)

bekezdésében megállapított egyéves határidő lejártát követően nyújtották be a keresetlevelüket.

[60] A felperesek arra is helytállóan hivatkoztak, hogy az alperesek a Pp. 37. § b) pontja szerint minősülő célszerűségi pertársaságot alkotnak, amit a jogerős ítélet is megállapított (jogerős ítélet 66. bekezdés), de ezt az alperesek maguk sem vitatták. A már korábban kifejtettek szerint, ahogy a felperesek tekintetében is, úgy az alperesek vonatkozásában is a Pp. 39. § (1) bekezdése alapján a pertársak függetlenségének elve érvényesül, azaz az egyik pertárs perbeli cselekménye vagy mulasztása nem hat ki a többi pertársra, azok nem szolgálhatnak a többi pertárs előnyére, illetve hátrányára.

[61] A Kúria nem osztotta e körben az alperesek azon alapuló álláspontját, hogy a pertársak függetlenségének nincs jelentősége, mivel valamennyi alperes terjesztett elő elévülési kifogást, így a többi alperes elévülési kifogása is kiterjedt a III. rendű felperes vitatott követelésekkel kapcsolatban előterjesztett igényére is.

[62] A perben előterjesztett elévülési kifogás a Pp. 199. § (2) bekezdés b) pontja szerinti érdemi védekezés körében előterjesztett anyagi jogi kifogás, amelynek a bb) alpont szerint tartalmaznia kell a keresetlevél érdemi részében előadottakra vonatkozó vitató és cáfoló nyilatkozatokat, a bc) alpont értelmében pedig az azt megalapozó tényeket és az azokat alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetve bizonyítási indítványokat. Annak előadása, hogy valamennyi felperes valamennyi követelése (beleértve a III. rendű alperesnek a további két tehergépjárművet érintő követelését is) elévült, mert már a Bizottság Sajtóközleményétől számítottan 2018. április 6-án előterjesztett keresetlevél is elkészült, nyilvánvalóan más ténybeli alapokon nyugvó kifogás, mint az utóbb előterjesztett keresetfelemlésre és annak joghatására, a felemelt kereset tekintetében a III. rendű felperes K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú tehergépjárművekre alapított igényének elévülés miatti vitatása.

[63] Az elévülést hivatalból nem, hanem kizárólag kérelemre lehet figyelembe venni [régii Ptk. 204. § (3) bekezdés], és – a Pp. 36. §-a és a 37. § a) pontja szerinti kényszerű pertársaság kivételével – az elévülési kifogás csak abban a körben bírálható el, amelyre vonatkozóan maga a fél tény- és jogállítást egyaránt megfogalmazott. Arra pedig helyesen hivatkoztak a felperesek, hogy a III. rendű felperesi követelés K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú tehergépjárművekre vonatkozó részének elévülésével kapcsolatban csak a II-III. rendű és IX-XII. rendű alperesek fogalmazták meg azt a többlet érvet is, hogy azok abból a további okból kifolyólag is elévültek, hogy a keresetváltoztatásra 2018. április 6. napját követően került sor.

[64] A Pp. 2. § (2) bekezdésében megfogalmazott kérelemhez kötöttség elvéből következik, hogy az elévülési kifogást a bíróság az abban előadott tények és indokok, jogi érvek alapján vizsgálhatja, az abban foglaltaktól eltérő okból, hivatalból az elévülést nem állapíthatja meg. Amennyiben pedig a pertársak függetlensége miatt mindegyik alperes tekintetében csak az általa előadott elévülési kifogás vizsgálható, okszerűen következik, hogy a IV-VIII. és XIII-XV. rendű alperesek elévülési kifogása nem vezetett eredményre. E körben tehát – szemben a felülvizsgálati ellenkérelmekben kifejtettekkel – nem kizárólag a felpereseken volt az állítási és a bizonyítási teher az elévüléssel kapcsolatban. A felperesek azzal összefüggésben, hogy az elévülés nyugodott, a nyugvás meddig tartott, és az akadály megszűntétől számított egy éven belül bíróság előtt érvényesítették a követelésüket, megtették a nyilatkozatukat.

[65] Nem hagy észszerű kétséget a Kártérítési irányelv 18. cikkének (1) bekezdése sem afelől, hogy a károkozók (pertársak) függetlenségének elve érvényesül az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályok gyakorlati érvényesülése során, és több okból is előállhat olyan eljárásjogi helyzet, amely miatt nem egységesen kell megítélni az elévülés bekövetkezését

több, a versenykorlátozó megállapodás megkötésében résztvevő károkozó esetén, így uniós jogi alapon sincs dogmatikai akadály annak, hogy az elévüléssel kapcsolatosan a perben előállt eltérő eljárásjogi helyzet miatt – az alperesi védekezés terjedelméhez igazítottan – eltérően ítélje meg a bíróság a felperesi igények egyes alperesekkel szembeni elévülésének kérdését.

[66] Mindezért jogszabálysértő módon vonta le a másodfokú bíróság egységesen, azon alperesek vonatkozásában is az elévülés jogkövetkezményét a III. rendű felperes felemelt kereseti követelése elutasításával, amely alpereseknek e követelés tekintetében nem volt megalapozott elévülési kifogásuk.

[67] A Kúria rögzíti, a felperesek harmadlagos felülvizsgálati kérelmének megfelelő döntés – a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kereseti kérelem tekintetében a IV-VIII. rendű és XIII-XV. rendű alperesek vonatkozásában közbenső ítélet – meghozatalára több okból sem volt eljárás lehetőség. Egyrészt a felperesek felülvizsgálati kérelme e körben jogi érvelést nem tartalmazott. A Kúria következetes joggyakorlata szerint a korábbi beadványra (a fellebbezési ellenkérelem tartalmára) történő visszautalás nem tekinthető a felülvizsgálati kérelem részének, ennél fogva a felülvizsgálati kérelem hiányossága önmagában kizárta a harmadlagos felülvizsgálati kérelemnek történő helytadást [Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont, Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6. - BH2017.196., Pfv.V.20.301/2015. - BH2015.307., 1/2016. (II.15.) PK vélemény 6. pont,]. Közbenső ítélet hozatalát a fentiekén túl az is kizárta, hogy a jogerős részítélet elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyező és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasító rendelkezése ellen nincs helye felülvizsgálatnak (Gfv.VI.30.375/2022/16., Gfv.VI.30.326/2022/2.). A III. rendű felperes két tehergépjármű tekintetében előterjesztett keresete vonatkozásában hozott közbenső ítélet hozatalával a Kúria gyakorlatilag a jogerős részítélet hatályon kívül helyező rendelkezését bírálta felül, hatáskör hiányában.

[68] A Kúria a fenti indokok alapján a felperesek negyedleges felülvizsgálati kérelmét találta megalapozottnak, és erre tekintettel a jogerős részítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján részben, az elsőfokú közbenső ítélet vonatkozó rendelkezésére is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A fentieket meghaladóan – a jogerős részítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett (II-III. rendű és IX-XII. rendű alperesekre vonatkozó) részének elbírálására vonatkozó felülvizsgálati eljárást felfüggesztette.

[69] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a másodfokú bíróság részítéletének hatályon kívül helyező rendelkezése, és az új eljárásra vonatkozó utasításai szerint eljárva kell az érdemi tárgyalási szakban elbírálnia a III. rendű felperesnek a K...-3... és K...-8... forgalmi rendszámú két tehergépjárművel kapcsolatos, IV., V., VI., VII., VIII., XIII., XIV. és XV. rendű alperesekkel szembeni kereseti kérelmét is azzal, hogy ezen igény – a jelen határozattal elbírált kérdésekre tekintettel – az általa az EUB előtt kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás kimenetelétől függetlenül elbírálható.

[70] A felperesek felülvizsgálati kérelme a IV-VIII. rendű, és a XIII-XV. rendű alperesek tekintetében eredményre vezetett. A Kúria a felperesek és ezen alperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján csak megállapította, annak viseléséről az érdemi határozatot hozó bíróság rendelkezik. A Kúria hatályon kívül helyező végzésével érintett peres felek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján számították fel a perköltségüket, amelyet a Kúria a kifejtett munkával arányosan az IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján azonos összegben állapított meg, értékelve azt is, hogy a több fél képviselőjét ellátó azonos jogi képviselők jogi érvelése valamennyi általuk képviselt fél tekintetében megegyezett. Az

ügyvédi munkadíjak az áfát tartalmazzák. A felperesek tekintetében tartalmazza továbbá az általuk megfizetett 467.255 forint felülvizsgálati eljárási illetéket is.

[71] A Kúria a felperesek felülvizsgálati kérelmét a II-III. és a IX-XII. rendű alperesek vonatkozásában jelen határozatával nem bírálta el, az ezzel kapcsolatos felülvizsgálati eljárás a felfüggesztés okának megszűnését követően lesz folytatható.

[72] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa megállapította, hogy „a Jogegységi Panasz Tanács eljárásában a VIII-XV. rendű alpereseknek együttesen 304.800 (háromszáznegyezer-nyolcszáz) forint költsége merült fel”. A Kúria a különböző jogi képviselők számára együttesen megállapított költség arányosításával e költségeknek a jogerős részítéssel szembeni felülvizsgálati kérelem még el nem bíralt részével összefüggő, azon (IX., X., XI. és XII. rendű) alperesek vonatkozásában számított részköltségről, akiknek költsége merült fel a jogegységi panasz eljárásban és azt a Jogegységi Panasz Tanács megállapította, a felülvizsgálati eljárás folytatásának elrendelésért követően fog határozni. A Jogegységi Panasz Tanács által megállapított további (összesen 152.400 forint VIII., valamint XIII., XIV. és XV. rendű alpereseknek együttesen járó) költségről a megismételt elsőfokú eljárásban a pervesztesség-pernyertesség arányában szükséges majd az elsőfokú bíróságnak rendelkeznie.

[73] A végzés elleni felülvizsgálatot Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[74] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján – kérelemre – tárgyaláson bírálta el.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

2016. évi CXXX. törvény 7. § 12. pont, 37. § b) pont, 115. § (4) bekezdés, 199. § (2) bekezdés b) pont

A döntés elvi tartalma

[75] Az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló kártérítési keresetek elbírálása esetén a versenyjogi jogsértést elkövető károkozók között célszerűségi pertársaság áll fenn, ha a károsult egy perben több károkozóval szemben érvényesíti igényét.

[76] Az elévülési kifogás az érdemi védekezés körében előterjesztett anyagi jogi kifogás, amelyet az előadott tény- és jogállítások alapján kell figyelembe venni.

[77] Az elévülést hivatalból nem, hanem kizárólag kérelemre lehet figyelembe venni, és – főszabály szerint – az elévülési kifogás csak abban a körben bírálható el, amelyre vonatkozóan maga a fél tény- és jogállítást egyaránt megfogalmazott.

Budapest, 2025. április 16.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bírósági ügyintéző